

ولادت امام موسی کاظم علیه السلام

به نظر می رسد که روستای ابواء واقع در بین مکه و مدینه بیش از سایر اماکن قافله های حجاج اهل بیت را به سوی خود جلب می کرد زیرا آرامگاه مادر پیامبر آمنه دختر وهب در آنجا قرار داشته است.

در راه بازگشت از حج بیت الله الحرام (بحارالانوار، ج ۴۸، ص ۴، المحاسن، ج ۲، ص ۴۱۸) قافله امام ابو عبدالله الصادق (علیه السلام) در این روستا توقف کرد. آن روز بنا بر مشهورترین روایات ۷ صفر سال ۱۲۸ هـ.ق بود که امام برای میهمانانش سفره غذا گسترده بود که پیکی از جانب زنانش به سوی او آمد تا مژده ولادت خجسته فرزندش را به وی برساند.

در روایتی که از منهل قصاب نقل کرده اند آمده است :

«به قصد مدینه از مکه بیرون شدم و همین که به ابواء رسیدم شنیدم که امام صادق (علیه السلام) صاحب فرزند شده است . من زودتر از آن حضرت به مدینه وارد شدم و ایشان یک روز پس از من به مدینه رسید . ایشان (به خاطر ولادت نوزاد) سه روز به مردم طعام داد و من نیز یکی از کسانی بودم که بر سفره طعام امام حاضر می شدم و چنان غذا می خوردم که تا روز بعد نیازی به غذا نداشتم و روز بعد باز بر سفره او حاضر می شدم . من سه روز از طعام آن حضرت خوردم و تا فردا هیچ غذایی نمی خوردم».

در حدیثی از ابو بصیر آمده است :

«در سالی که فرزند ابو عبدالله (علیه السلام) امام موسی زاده شد من با آن حضرت همراه بودم . در ابواء فرود آمدیم . ابو عبدالله برای ما و اصحابش سفره غذا گسترده بود ، بسیار و نیکو . در همام حال که ما مشغول خوردن بودیم پیک «حمیده» نزد آن حضرت آمد و گفت : حمیده می گوید : اثر وضع حمل در من ظاهر شده است و خود مرا فرمودی که از این امر آگاهت کنم که این فرزند همچون فرزندان دیگر نیست.

پس ابو عبدالله (علیه السلام) شادمان و خوشحال برخاست و دیری نپایید که به نزد ما برگشت در حالیکه آستینهای خود را بالا زده بود و لبخندی بر لب داشت.

ما گفتیم : خداوند همواره لبت را خندان و دیده ات را روشن گرداند! حال حمیده چگونه شد ؟ فرمود : خداوند پسری به من بخشید که بهترین مخلوق اوست و حمیده درباره او خبری به من داد که من از وی بدان دانایتر بودم . گفتم : فدایت شوم حمیده درباره او به شما چه خبری داد ؟ فرمود : حمیده خبر داد که چون نوزاد به دنیا آمد دستانش را بر زمین نهاد و سرش را رو به آسمان گرفت . من نیز بدو گفتم که این علامت رسول خدا و علامت امامت است .

سپس پرسیدم : فدایت شوم چگونه این علامت امام است؟

فرمود : شبی که نطفه جدم در آن بسته شد کسی پیش جد پدرم که خوابیده بود آمد و کاسه ای برای او آورد . در آن کاسه شربتی روان تر از آب سپیدتر از شیر نرم تر از شیر و شیرین از شهد و سردتر از یخ بود . پس آن را به وی نوشانید و بدو گفت که آمیزش کند . او نیز شادمان و خوشحال برخاست و آمیزش کرد و نطفه جدم بسته شد و در شبی که نطفه پدرم در آن به هم رسید کسی نزد جدم در آمد و او را نوشانید همچنان که جد پدرم را نوشانیده بود و سپس وی را دستور آمیزش داد و او خوشحال و شادمان برخاست و نطفه پدرم بسته شد.

شبی که نطفه این پسر (امام موسی (علیه السلام)) پدید آمد کسی نزد من بیامد همچنان که نزد جد پدرم و جد خودم در آمده بود و مرا نوشانید چنان که آنان را نوشانیده بود . من خوشحال و شادمان با آگاهی از آنچه خداوند به من ارزانی فرموده بود برخاستم و نطفه این نوزاد بسته شد . پس بدو تمسک کنید که به خدا او پس از من صاحب الامر شماست» . (بحارالانوار، ج ۴۸، ص ۲)

همین که امام به مدینه بازگشت سه روز به مردم طعام داد و مردم خبر ولادت این نوزاد فرخنده را به یکدیگر نوید دادند .

پدر و مادر امام کاظم

پدرش : پیشوای هدایت ابو عبدالله جعفر بن محمد (علیه السلام) ملقب به صادق بود .

مادرش : حمیده بربریه که شاید از مردم اندلس و یا از مردم مغرب بوده است . لقب این زن بزگوار «حمیده مصفا» بود. حمیده یکی از زنان با فضیلت به شمار می آمد زیرا به کار مهم نشر رسالت همت می گماشت و در این راه برخی از احادیث همسر بزگوارش را نیز روایت می کرد.

از ابن سنان از سابق بن ولید از معلی بن خنیس روایت شده است که ابوعبدالله (علیه السلام) فرمود :

«حمیده مثل شمش طلا از هر آلودگی و چرکی پیراسته است. فرشتگان پیوسته او را پاسبانی می کردند تا به من رسید و این کرامتی از خداوند بود

در حق من و حجت پس از من». (بحارالانوار، ج ۴۸، ص ۶ به نقل از کافی، ج ۱، ص ۴۷۷)

ولادت امام موسی کاظم(ع)، میلاد امام موسی کاظم(ع)، تولد امام موسی کاظم(ع)

امامت

حضرت موسی کاظم علیه السلام ، از ۲۱ سالگی، رهبری مسلمانان را برعهده گرفتند و تا زمان شهادت، ۳۵ سال رهبر مردم بودند. به ایشان، به

دلیل خوبی هایی که داشتند، لقب هایی چون کاظم (کسی که خشم خود را کنترل می کند)، صابر (صبر کننده)، صالح (درستکار) و امین داده اند.

ایشان یک لقب مهم دیگر هم به نام باب الحوائج دارند. این لقب، به این معناست که اگر کسی خواسته و آرزویی از خداوند داشته باشد، با توسل

و واسطه قرار دادن امام کاظم علیه السلام می تواند به آرزوی خود برسد.

شخصیت اخلاقی

او در علم و تواضع و مکارم اخلاق و کثرت صدقات و سخاوت و بخشندگی ضرب المثل بود. بدان و بداندیشان را با عفو و احسان بیکران خویش

تربیت می فرمود. شبها بطور ناشناس در کوچه های مدینه می گشت و به مستمندان کمک می کرد. مبلغ دویست، سیصد و چهارصد دینار در

کیسه ها می گذاشت و در مدینه میان نیازمندان قسمت می کرد. صرار (کیسه ها) موسی بن جعفر در مدینه معروف بود. و اگر به کسی صره ای

می رسید بی نیاز می گشت معذک در اطاقی که نماز می گذارد جز بوری و مصحف و شمشیر چیزی نبود.

نجمه همسر امام

نجمه، مادر بزرگوار امام رضا (علیه السلام) و از زنان مؤمنه، پارسا، نجیب و پاکیزه بود. حمیده، همسر امام صادق (علیه السلام)، او را که کنیزی از

اهالی مغرب بود، خرید و به منزل برد.

نجمه در خانه امام صادق (علیه السلام)، حمیده خاتون را بسیار احترام می کرد و به خاطر جلال و عظمت او، هیچ گاه نزدش نمی نشست! روزی حمیده در عالم رویا، رسول گرامی اسلام (صلی الله علیه وآله) را دید که به او فرمودند: ای حمیده! نجمه را به ازدواج فرزند خود موسی درآور زیرا از او فرزندی به دنیا خواهد آمد که بهترین فرد روی زمین باشد. پس از این پیام، حمیده به فرزندش امام کاظم (علیه السلام) فرمود: پسر من! نجمه بانویی است که من هرگز بهتر از او را ندیده ام، زیرا در زیرکی و محاسن اخلاق، مانندی ندارد.

من او را به تو می بخشم، تو نیز در حق او نیکی کن. ثمره ازدواج امام موسی بن جعفر (علیه السلام) و نجمه، نوری شد که در شکم مادر به تسبیح و تهلیل مشغول بود و مادر از آن، احساس سنگینی نمی کرد و چون به دنیا آمد، دست ها را بر زمین گذاشت، سر را به سوی آسمان بلند کرد و لب های مبارکش را به حرکت درآورد: گویا با خدایش راز و نیاز می کرد. پس از تولد امام هشتم (علیه السلام)، این بانوی مکرمه با تربیت گوهری تابناک، ارزشی فراتر یافت.

فرزندان امام

بنا به گفته شیخ مفید در ارشاد امام موسی کاظم (علیه السلام) سی و هفت فرزند پسر و دختر داشت که هیچده تن از آنها پسر بودند و علی بن موسی الرضا (علیه السلام) امام هشتم افضل ایشان بود. از جمله فرزندان مشهور آن حضرت احمد بن موسی و محمد بن موسی و ابراهیم بن موسی بودند. یکی از دختران آن حضرت فاطمه معروف معصومه سلام الله علیها است که قبرش در قم مزار شیعیان جهان است. عدد اولاد آن حضرت را کمتر و بیشتر نیز گفته اند.

تأثیر علمی آن بزرگوار

امام هفتم (علیه السلام) با جمع روایات و احادیث و احکام و احیای سنن پدر گرامی و تعلیم و ارشاد شیعیان، اسلام راستین را که با تعالیم و مجاهدات پدرش جعفر بن محمد (علیه السلام) نظم و استحکام یافته بود حفظ و تقویت کرد و علی رغم موانع بسیار در راه انجام وظایف الهی تا آنجا پایداری کرد که جان خود را فدا ساخت.